

СПРАВА «ПОБОКІН ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF POBOKIN v. UKRAINE)

(заява № 30726/14)

Стислий виклад рішення від 06 квітня 2023 року

У жовтні 2008 року заявника, який був особою з інвалідністю у зв'язку з церебральним паралічем і страждав від помірних порушень мовленнєвої моторики, силою вивів з будівлі охоронець школи, де навчалась його сестра. Крім отриманих незначних тілесних ушкоджень, заявник, як стверджувалося, зазнав сильних страждань і стан його здоров'я швидко погіршився. Того ж дня заявник звернувся із заявою до міліції. Через декілька днів була проведена дослідча перевірка, яка кваліфікувала тілесні ушкодження заявника як легкі. Лише у грудні 2008 року місцева прокуратура розпочала повноцінне розслідування. У березні 2009 року працівники міліції визнали заявника потерпілим у провадженні, а його матір – законним представником, хоча заявник був повністю дієздатним. Працівники міліції у 2009 році декілька разів зупиняли провадження, не повідомляючи заявника, оскільки «було неможливо встановити особу нападника», а судово-медичні експертизи 2009 та 2012 року повторювали висновки первинного акту 2008 року, незважаючи на численні скарги заявника на поступове погіршення стану його здоров'я. У 2013 році Дарницький районний суд двічі постановляв ухвали, в яких критикував дії працівників міліції щодо проведення розслідування, за те, що вони не оцінили довгостроковий фізичний і психологічний вплив випадку насильства на здоров'я заявника, не допитали всіх свідків, у тому числі сестру заявника, та не усунули розбіжності між різними показаннями свідків, у тому числі шляхом проведення очних ставок. Останніми слідчими діями у цій справі, досудове розслідування якої триває і досі, були допити заявника і його сестри у жовтні 2014 року. У 2009 році заявник подав цивільний позов про відшкодування шкоди проти приватного агентства професійної безпеки, в якому працював охоронець школи. Остаточним рішенням Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у 2014 році позов заявника було задоволено в частині присудження йому відшкодування моральної шкоди у розмірі 7 000 гривень. Виконавча служба виконала рішення у 2019 році. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтями 6 і 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з непроведенням розслідування випадку насильства з боку приватного охоронця, що спричинило, як стверджувалося, прогресуюче погіршення його здоров'я. Європейський суд вирішив розглянути твердження заявника за процесуальним аспектом статті 3 Конвенції. Розглядаючи скаргу заявника, Європейський суд послався на свою практику щодо загальних принципів ефективності розслідування

небезпідставних тверджень про жорстоке поводження. Європейський суд назвав такі недоліки досудового розслідування у справі заявника: розгляд скарги заявника протягом перших двох місяців після події лише в межах так званих «дослідчих перевірок»; винесення декількох постанов про відмову у порушенні кримінальної справи; визнання заявника потерпілим у справі через п'ять місяців після події; неможливість забезпечити ефективну участь заявника у досудовому розслідуванні; відсутність ретельності під час розслідування справи; відсутність офіційного розслідування щодо стверджуваного нападника; неналежне проведення судово-медичних обстежень. З огляду на той факт, що кримінальне провадження у справі заявника формально триває досі, але строк давності для притягнення до кримінальної відповідальності сплив, а також враховуючи визнання національними органами влади недоліків розслідування та тривалість його проведення, Європейський суд дійшов висновку, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує заяву прийнятною; Постановляє, що було порушено статтю 3 Конвенції;

2. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 3 000 (три тисячі) євро в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

3. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».